

Док. бр. 67/20
Датум: 20.02. 2020 год.
БЕЛА ЦРКВА

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ БЕЛА ЦРКВА

1. ОКТОБРА 40, 26340 БЕЛА ЦРКВА, РЕПУБЛИКА СРБИЈА
текући рачун: 840 - 112664-50 телефон/факс: 013/851-283

www.arhivbc.rs
e-mail: iarhivbc@gmail.com

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА БЕЛА ЦРКВА ЗА 2019. ГОДИНУ

САДРЖАЈ:

1 УВОД

2 ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДЕ АРХИВА И ОПРЕМА

2.1. Текуће поправке и одржавање зграде архива

2.2. Опрема

2.3. Културно-образовна делатност Архива

3 ИЗВЕШТАЈИ ПО СЛУЖБАМА И ОДЕЉЕЊИМА АРХИВА

3.1. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

**3.2. СЛУЖБА ЗА ФОНДОВЕ У АРХИВУ И КОРИШЋЕЊЕ
АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И ДОКУМЕНАТА**

**3.2.1. Одељење за фондове пре 1918. године и
Одељење за фондове после 1918. године**

3.2.2. Рад на издавању чињеница садржаних у архивској грађи

3.2.3. Дигитализација архивске грађе

3.2.4. Остали стручни послови

3.3 СЛУЖБА ЗА ОПШТЕ ПОСЛОВЕ

1. УВОД

Годишњи извештај о раду и пословању Историјског архива Бела Црква (у даљем тексту: Архив) и Извештај о финансијском пословању и годишњи обрачун исказан у обрасцима од 1 до 5 за 2019. годину, на предлог директора усваја Управни одбор Архива. Надзорни одбор Архива разматра и даје мишљење о годишњим извештајима који се подносе Управном одбору. Извештаји се потом доставља на усвајање Скупштини општине Бела Црква, Скупштини града Вршца и Скупштини општине Пландиште.

Историјски архив Бела Црква као установа културе чији су оснивачи општина Бела Црква, град Вршац и општина Пландиште, обавља Статутом и Законом о културним добрима утврђену делатност.

Архив обавља делатност заштите архивске грађе и регистратурског материјала и у складу са тим обавља следеће послове:

- 1) врши стручни надзор над архивирањем, чувањем, стручним одржавањем и одабирањем архивске грађе, као и излучивањем безвредног регистратурског материјала, који се налази ван архива; разматра предлоге листа категорија регистратурског материјала са роковима чувања и даје сагласност на њих;
- 2) налаже предузимање мера за отклањање утврђених недостатака у погледу заштите архивске грађе и регистратурског материјала;
- 3) преузима, чува и одржава архивску грађу;
- 4) сређује и обрађује архивску грађу;
- 5) спроводи мере физичке и техничке заштите архивске грађе у архиву;
- 6) објављује архивску грађу и обавештајна средства о архивској грађи;
- 7) врши истраживања ради стварања целина архивске грађе (архивски фонд);
- 8) утврђује културна добра и предлаже добра од великог и изузетног значаја, у складу са законом;
- 9) даје на коришћење архивску грађу, издаје уверења о чињеницама које су садржане у архивској грађи и пружа услуге корисницима архивске грађе;
- 10) организује изложбе, предавања и друге видове културно-образовне делатности;
- 11) дигитализује и репродукује архивску грађу на други начин;
- 12) обавља и друге послове у складу са законом.

Архив обавља делатност заштите архивске грађе за територију општина: Бела Црква, Вршац и Пландиште на основу Решења о утврђивању територије архива („Службени гласник РС“, бр. 7/96).

Историјски архив Бела Црква је и у 2019. години своју делатност обављао преко следећих организационих јединица (служби и одељења):

- 1 Служба заштите архивске грађе
- 2 Служба за фондове у Архиву и коришћење архивске грађе и докумената
  - а) Одељење за фондове до 1918. године
  - б) Одељење за фондове после 1918. године
  - ц) Одељење за дигитализацију и аутоматску обраду података

3 Служба за опште послове

Структура запослених: директор, један виши архивист, двоје архивиста, један виши архивски помоћник, један архивски помоћник прве врсте, један сарадник на привременим и повременим пословима, шеф рачуноводства и спремачица-курир.

Архив је и у 2019. години радио са мањим бројем запослених у односу на број запослених који треба да има у складу са нормативима у архивској делатности и уз недостајући простор за пријем и смештај архивске грађе.

2. ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДЕ АРХИВА И ОПРЕМА

2.1. ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДЕ АРХИВА

У циљу побољшања безбедности и противпожарне заштите извршена је замена дотрајалих јављача пожара (у количини од 4 јављача) који су саставни део система за противпожарну заштиту у Архиву. У току 2019. године два пута је обављена редовна контрола инсталација хидрантске мреже, контрола исправности функционисања димњака, контрола инсталација и уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара, преглед и сервисирање противпожарних апарата, контрола исправност система за централно грејање и у склопу истог контрола функционалности сигурносног вентила притиска до три бара. Извршено је и испитивање односно провера исправности свих паник лампи у објекту. У циљу унапређења услова чувања и заштите архивске грађе поправљена су врата на три архивска депоа и на њих постављене додатне елзет браве. Бојени су зидови површине две стотине седамдесет квадратних метара, офарбани су столарија и радијатори и постављене су нове подне облоге у количини од седамдесет квадратних метара у канцеларијском простору.

2.2. ОПРЕМА

На конкурс Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама за финансирање и суфинансирање пројеката из области заштите, очувања, представљања и коришћења архивске грађе у 2019. години, Архив је конкурисао са пројектом за набавку рефлектора велике светлосне јачине који се користи приликом фотографисања архивске грађе, а све у циљу унапређења процеса дигитализације у Архиву. Пројектом је тражено 214.000,00 динара а добијено је 100.000,00 динара. По добијању Решења и преносу добијених средстава, приступило се реализацији и пројекат је окончан крајем октобра 2019. године. Архив је у 2019. години средствима оснивача, а у поступку јавне набавке-наруџбеницом, набавио и инсталирао један рачунар, и два екстерна хард диск за потребе дигитализације. Поступајући у складу са препорукама Министарства унутрашњих послова –сектор за ванредне ситуације, Архив је новчаним

средствима оснивача обезбедио средства за личну, узајамну и колективну заштиту од елементарних непогода и других несрећа. У циљу преласка на нови, електронски сервис платног промета набављен је рутер за те сврхе. Сопственим средствима израђене су металне полице за смештај архивске грађе (укупне дужине двадесет метара), метална колица за пренос грађе у архивске депое, купљено је осам радних столица као и седам подизача за мониторе и један апарат за воду.

2. 3. КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ АРХИВА

У организацији Историјског архива Бела Црква и Ронилачког клуба КПА Бела Црква постављена је изложба подводних фотографија са белоцркванских језера у изложбеној сали Историјског архива Бела Црква.

У оквиру традиционалне манифестације „Белоцрквански карневал“, у изложбеној сали Архива приређена је промоција електронске књиге „Белоцрквански карневали“ аутора Божицара Живанова.

3. ИЗВЕШТАЈИ ПО СЛУЖБАМА И ОДЕЉЕЊИМА АРХИВА

3.1. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

У овој служби ради један извршилац, на пословима заштите архивске грађе и регистратурског материјала на терену, односно у регистратурама на територији једног града и две општине .

Извршен је обилазак 18 регистратура, излучено је 518 дужинских метара безвредног регистратурског материјала на терену, коме је истекао рок чувања. Са терена су у Архив преузета два дужинска метра архивске грађе и распоређена у седам различитих фондова, који већ постоје у Архиву и који су допуњени овом накнадно пронађеном архивском грађом. Пружана је помоћи на захтев регистратура-инструкције путем телефона или интернета пружене су по позиву 46 регистратура. Урађена је ревизија 18 досијеа активних

регистратура које су промениле статус. У регистар пасивних регистратура преведене су 24 регистратуре. Дата је сагласност једној регистратури на предлог листе категорија регистратурског материјала са роковима чувања. Регистровано је дванаест нових регистратура.

3.2. СЛУЖБА ЗА ФОНДОВЕ У АРХИВУ И КОРИШЋЕЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И ДОКУМЕНАТА

3.2.1 Одељење за фондове пре 1918. године и Одељење за фондове после 1918. године

У овим одељењима раде четири извршиоца .

На пословима обраде и сређивања архивске грађе, рађено је сређивање архивског фонда А 414 Шумска управа Бела Црква 1919-1947.

Израђена је прелиминарна историјска белешка, класификациони план и методско упутство за сређивање. Урађена је класификација архивске грађе. Идентификоване су књиге и разврстане по врстама. Списи су одвојени по годинама и смештени у кутије. Израђен је привремени попис кутија како би се имала тачна евиденција о количини грађе. Затим је урађена систематизација архивске грађе, и то само књига, које су идентификоване и пописане. Сређивање списка је рађено по принципу провинијенције. Урађено је излучивање безвредног регистратурског материјала на основу листе категорије регистратурског материјала са роковима чувања. Израђена је оријентациона листа категорија регистратурског материјала са роковима чувања, попис безвредног регистратурског материјала предложеног за излучивање са комисијским записником о излучивању. Израђена је и листа архивске грађе за трајно чување. После излучивања формиран су предмети.

До краја 2019. године сређена је архивска грађа у количини од 17 кутија, за период од 1919-1928. године.

Фонд 161 Удружење занатлија Бела Црква 1884-1918

Започет је рад на сређивњу наведеног фонда. Извршено је разврставање и утврђивање припадности фонду.

Фонд А 710 Скупштина општина Вршац 1964-1983

У 2019. години настављен је рад на сређивању наведеног фонда, извршена је израда спољних етикета. Извршен је преглед, идентификација и класификовање предмета по шифрама које је задао творац фонда. Извршено је и улагање предмета у заштитне кутије, исписивање година, шифри и привремених бројева на кутијама.

Измештено 1,5 дужних метара накнадно преузете архивске грађе СО Вршац, 1957, 1959, 1964, 1965, 1968, 1969, 1970. год. из депоа А1, ради прикључења предмета грађи СО Вршац у депоу Б1.

Прикључено је:

- 1957. 1 предмет (депо А1, фонд А77 НОО Вршац 1944-1963)
- 1959. 1 предмет (депо А1, фонд А77 НОО Вршац 1944-1963)
- 1964. 2 предмета (депо Б, фонд А 710 СО Вршац 1964-1983)
- 1965. 45 предмета (депо Б1, фонд А 710 СО Вршац 1964-1983)
- 1968. 1 предмет (депо Б1, фонд А 710 СО Вршац 1964-1983)
- 1969. 1 предмет (депо Б1, фонд А 710 СО Вршац 1964-1983)

Укупно је прикључен 51 предмет.

Остала грађа је из 1970. године. Разврстана је по архивским ознакама (шифрама). Предложена грађе за трајно чување је у количини од три архивске јединице (кутије), 0,24 дужинских метара.

Рад са истраживачима изискивао је обављање следећих послова: давање информација о архивској грађи корисницима архивске грађе, пружања стручних упутстава и помоћ у истраживању, непосредно манипулисање архивском грађом-доношење архивске грађе на коришћење и враћање исте, непосредан надзор над радом читаонице и радом истраживача када директно користе архивску грађу, вођења евиденција и захтева корисника -истраживача, фотокопирање архивске грађе. У извештајном периоду, у циљу научног и стручног истраживања, Историјски архив Бела Црква посетило је 18 истраживача, који су користили архивску грађу током 45 истраживачка дана. Поднето је укупно 55 захтева за коришћење архивске грађе. Највише је коришћена грађа црквених и државних матичних књига у дигиталном формату за потребе истраживања породичног порекла и архивски фондови органа управе, школства и привреде-шумарства који су коришћени за истраживање историјских, друштвених и привредних прилика: А 1 Град са уређеним сенатом Бела Црква, А 2 Магистрат слободне краљевске вароши Вршац 1796-1918, С 455 Збирка о колонизацији Бела Црква 1945-1947, А 592 Евиденција колониста за Вршац и Пландиште 1945-1947, А 17 Градско поглаварство Бела Црква 1941-1944, А 670 Државна реална гимназија Бела Црква, А 415 Шумска управа Панчево 1919-1940, А 688 Општински суд Бела Црква 1965-2011.

3.2.2. РАД НА ИЗДАВАЊУ УВЕРЕЊА О ЧИЊЕНИЦАМА САДРЖАНИМ У АРХИВСКОЈ ГРАБИ

У току 2019. године Архив је примао захтева правних и физичких лица. Сви ови захтеви су обрађени што је подразумевало рад на пословима истраживања и издавања уверења и оверених фотокопија докумената из архивске грађе и то: фотокопије имовинско правних предмета, уверења о оствареном радном стажу и личним примањима, издавање података за поступак рехабилитације и реституције, фотокопије матичних књига, фотокопије техничке документације, уверења о завршеној школи, издавање разних података по другим основама. Укупно су примљена и обрађена **542** захтева странака.

3.2.3. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

Одељење за дигитализацију и аутоматску обраду података

У овим одељењима раде један извршилац

У 2019. години настављен је рад на дигитализацији архивске грађе фондова:

- Рад на обради сирових (мастер) снимака до сада дигитализованих матичних књига (кориговање светла, боје, контраста и пребацивање у JPEG формат); Обради сирових (мастер) снимака приступило се у складу са Смерницама за дигитализацију које је прописало Министарство културе, на начин и у обиму који постојећа опрема Архива дозвољава;
- Рад на ревизији снимака-дигитализованих матичних књига (дупликати, недостајајући снимци, мутни снимци);
- Рад на фотографисању књиге из фонда А 545 Православни храм Светог мученика Димитрија Мали Жам 1804-1978;
- Рад на фотографисању фонда С 456 Збирка географских мапа и карата 1804-1978;
- Рад на фотографисању фонда С 428 Збирка занатлијских и еснафских писама 1813-1959;
- Рад на фотографисању фонда С 453 Збирка планова Бела Црква 1717-1957;
- Израда редовних копија (back up) дигитализованог материјала;
- Израда дигиталних копија докумената на захтев корисника архивске грађе;
- Скенирање документације за потребе рачуноводства;
- Прикупљање материјала за стварање аудио, фото и видео архиве;

- Током године са интернета је прикуљен материјал (фотографије и документа) који могу да послуже као помоћна средства за тумачење докумената које поседује Архив;
- Одржавање рачунарске мреже;
- Одржавање фејсбук странице Историјског архива.

3.2.4. ОСТАЛИ СТРУЧНИ ПОСЛОВИ

У 2019. години у библиотечки фонд Архива инвентарисано је 19 нових наслова. Књиге су заведене у инвентарну књигу. Закључно са 2019. годином, фонд библиотеке чини 4.048 књига.

Запослени у Архиву су у току 2019. године похађали обуку за примену јединственог софтверског система за дигитализацију, управљање и чување архивске грађе, коју је организовало Министарство културе и информисања.

У току 2019. године, Друштво архивских радника Србије је организовало „Међународно саветовање архивиста“ које је одржано у Чачку, у октобру месецу а на којем су учешће узели и архивисти из Историјског архива Бела Црква.

3.3. СЛУЖБА ЗА ОПШТЕ ПОСЛОВЕ

У 2019. години у оквиру службе општих послова (три извршиоца), сви послови везани за рачуноводствено-књиговодствено-финансијско пословање, послови радника курира-хигијеничара, као и послови који спадају у надлежност директора установе извршени су у року и у складу са Статутом Архива и важећим законским прописима.

ДИРЕКТОРКА

ЉИЉАНА РАДОЊИЋ